

'IS STAL MIJN ZOON'

De gruweldaden van IS zien we regelmatig op tv: aanslagen, steden in puin, hele bevolkingsgroepen op de vlucht gejaagd. Het is zo veel, zo groot, dat je over sommige andere misstanden nooit hoort. Maar in Irak zijn ondertussen talloze moeders hun zonen kwijt. Meegenomen door IS en nooit meer teruggezien.

door Eduard Padberg | fotografie Marielle van Uiter

‘TOEN DE GELEGENHEID KWAM OM MOSUL TE ONTVLUCHTEN, GREEP IK MIJN KANS, MAAR HET VOELDE ERGENS TOCH ALSOF IK ABDEL-AZIZ IN DE STEEK LIET’

‘ZE LACHTEN ME UIT TOEN IK SMEEKTE OM MIJN ZON’

Haniyya Tisar Ali (34) verloor in één klap haar man en haar zoon. IS schoot haar echtgenoot dood en nam Abdel-Aziz (13) mee. Nu woont ze met haar drie overige kinderen in een vluchtelingenkamp. “Ik moest toezien hoe mijn man vermoord werd en Abdel-Aziz aan zijn haren door IS een auto in gesleurd werd. En dat alleen omdat mijn man lang geleden in het Iraakse leger heeft gediend. Hij was gehandicapt, omdat hij gewond was geraakt in de oorlog tegen Iran. Daardoor was Abdel-Aziz al op jonge leeftijd de belangrijkste kostwinner. Hij was een lieve jongen. Hij zorgde voor ons en klaagde nooit. Politiek of religie interesseerden hem niet. Hij wilde alleen geld verdienen voor de familie. Met zijn spaargeld was hij een mobiele-telefoonwinkel begonnen, en had hij geïnvesteerd in toestellen van Chinese makelij. In zijn winkel stond ook een spelcomputer, waarop de jongens uit de buurt tegen vergoeding konden spelen. Dat is volgens IS haram (verboden), maar de ontvoering had daar niets mee te maken. Abdel-Aziz ging op vrijdag gewoon naar de moskee. Wij zijn goede moslims. Toch moest hij het ontgelden. Het was niet de schuld van Abdel-Aziz dat zijn vader in het leger van Saddam Hoessein gediend had. Hij heeft nooit iemand kwaad gedaan. Ik heb Da’esh (Arabisch scheldnaam voor IS) gesmeekt om mijn zoon terug te geven. Maar ze lachten me uit. Na lang aandringen kreeg ik de mogelijkheid om ‘spijt’ te betuigen door € 2.000 te betalen. Dan zouden ze mijn zoon teruggeven. Maar zonder mijn man en oudste zoon kon ik dat bedrag niet opbrengen. Ik vluchtte met mijn overgebleven drie kinderen naar een familielid in het op dat moment nog veilige Mosul. Maar in 2014 viel IS er binnen. Wat volgde, waren de langste twee jaar uit mijn leven. Tijdens de bezetting kwam ik nauwelijks mijn huis uit; ik was te bang voor IS en bang om ook mijn andere kinderen kwijt te raken. Zonder geld had het geen zin om bij IS aan te kloppen voor mijn zoon. God weet wat ze me zouden hebben aangedaan. Toen twee maanden geleden de gelegenheid kwam om Mosul te ontvuchten, greep ik mijn kans, maar het voelde ergens toch alsof ik Abdel-Aziz in de steek liet. Nu zitten we in een tent in een vluchtelingenkamp, zonder geld en zijn we afhankelijk van de levensmiddelen die hulporganisaties uitdelen. Ik ben doodmoe en kan alleen maar wachten. Mijn zoon is weg, mijn man is weg, en ik heb ook geen andere mannelijke familieleden meer over. Ik vrees het ergste.” ▶

'ZIJN VROUW WAS EEN JAAR
DAARVOOR OVERLEDEN
AAN KANKER, MAAR ONDANKS
ZIJN VERDRIET WIST HIJ ELKE
DAG WEER EEN LACH OP HET
GEZICHT VAN ZIJN KINDEREN
TE KRIJGEN'

'HIJ WERD GEARRESTEERD OMDAT HIJ EEN 'ONGELOVIGE' ZOU ZIJN'

Zaida Mohamed Ahmed (52) raakte haar zoon Neijm (31) kwijt aan IS. Nu zorgt ze voor zijn dochters van 13 en 5.

"Het was vorig jaar augustus dat mijn zoon het huis verliet om te gaan werken. Hij kwam nooit meer terug. Zijn auto werd later leeg aangetroffen. Ik wist meteen dat hij was meegenomen door IS. Er waren al dreigementen geweest. Neijm was politieagent toen IS in 2014 Mosul binnenviel. Politieagenten en militairen werden door IS gezien als landverraders. Hij stond meteen op een zwarte lijst. Bang voor de mogelijke gevolgen voor zijn familie, besloot Neijm te stoppen als agent. Hij ging aan de slag als taxichauffeur. Het mocht niet baten; twee jaar later was hij alsnog aan de beurt. Zo gauw ik hoorde dat hij weg was, ben ik naar het hoofdkwartier van IS gegaan om te vragen waar mijn zoon was. Ik werd meteen verwijderd omdat ik als vrouw het kantoor niet binnen mocht. Buiten deelde een lokale IS-rechter me mede dat Neijm inderdaad gearresteerd was omdat hij een 'collaborateur' en 'ongelovige' zou zijn. Ik kon hem vrijkopen voor € 2.500. Dat geld hadden we niet. De enige manier om het geld bij elkaar te krijgen, was door zijn auto als onderpand te gebruiken. IS nam de auto in ontvangst en gaf me een officiële brief met de aanklacht. Maar mijn zoon, die lieten ze niet vrij. Sindsdien heb ik niets meer over hem gehoord.

Alles wat Neijm deed, was voor ons. Zijn vrouw was een jaar daarvoor overleden aan kanker, maar ondanks zijn verdriet wist hij elke dag weer een lach op het gezicht van zijn kinderen te krijgen. Ze stonden altijd te wachten voor de deur totdat hij thuiskwam. Dan gooide hij ze in de lucht en ving ze weer op. Nu staan ze te wachten, maar er komt niemand meer. Elke dag vraagt zijn dochter wanneer papa thuiskomt. Op die vraag heb ik geen antwoord. 'Binnenkort', zeg ik dan maar. En wie weet is het waar. Hij heeft immers niets gedaan." ►

'IK KAN ME WEL VOOR MIJN KOP
SLAAN. HAD IK MAAR, WAS IK MAAR...
HET ENE MOMENT SPEELDE HIJ NOG
BUITEN, HET VOLGENDE MOMENT
WAS HIJ VERDWEENEN'

drieluik

'HIJ IS DOOD, IK VOEL HET'

Nagm Mahmoud (30) woont in Mosul met haar man, zoon (12) en dochter (8). Acht maanden geleden werd haar 4-jarige zontje Hodheifa ontvoerd door IS. Ze heeft sindsdien niets meer over hem vernomen. "Hodheifa was het zonnetje van de buurt. Hij glimlachte de hele dag, kroop bij iedereen op schoot en maakte je aan het lachen. Misschien was het zijn onschuld, zijn ontwapenende glimlach, die maakte dat iedereen verzot op hem was. Voor even liet hij je de reusachtige problemen van alledag vergeten. Toen IS een paar jaar geleden Mosul veroverde, werd het leven moeilijker. Als vrouw mocht ik alleen nog bedekt en in het bijzijn van een mannelijke voogd naar buiten, maar iedereen had door dat je beter binnen kon blijven, omdat je nooit kon weten waar de mannen van IS nu weer een probleem van zouden maken. Om mijn gezin te beschermen, zat ik dus vooral thuis, binnen. Alleen Hodheifa mocht als jongetje af en toe naar buiten. Hij vond het zo leuk om door de steegjes rond ons huis te rennen en te babbelen met de winkeleigenaren uit de buurt. Dan fleurde hij op. Nu kan ik mezelf wel voor mijn kop slaan. Had ik maar, was ik maar... Maar dat is natuurlijk allemaal achteraf. Hij is weg. Het ene moment speelde hij nog buiten, het volgende moment was hij verdwenen. Zo van de straat geplukt door IS. Een buurtgenoot zag het gebeuren. Er reed een auto langs en ze trokken hem er zo in. Ik raakte volledig in paniek. Niemand wist wat we moesten doen. Uiteindelijk is een afvaardiging van oudere mannen uit de buurt naar het hoofdkwartier gegaan om te bemiddelen met IS, maar die moesten er weinig van hebben. Een paar dagen later volgde via een buurman het verzoek om losgeld. Voor € 1.500 zouden ze Hodheifa vrijlaten. Geld dat we niet hadden. Smekend zijn we de buurt rondgegaan. Familie gebeld, iedereen gaf wat hij kon en het lukte uiteindelijk om het bedrag bij elkaar te schrapen. Ik haastte me naar het lokale IS-bureau om het losgeld te betalen. Ze namen het aan en gaven me een afschrift, maar Hodheifa lieten ze niet gaan. Smeken hielp niets. Ze stuurden me weg met de boodschap dat ze hem en de rest van de familie ook gewoon konden vermoorden. De familie had niets misdaan, zelfs niet binnen de strikte regels van IS; de ontvoering was puur om ons geld afhandig te maken. Twee dagen geleden werd Mosul bevrijd door het Iraakse leger. De meeste mensen uit de buurt ontvluchtten het geweld. Maar ik bleef thuis en hoopte dat ze mijn zoon alsnog zouden vrijlaten. Maar helaas. Nog steeds weet niemand waar hij is. Alles wat ik doe, herinnert me aan hem. Zijn ogen, zijn glimlach, zijn kleine handjes. Nu heb ik niets meer. Hij is dood, ik voel het."